

รายงานผลการดำเนินงานด้านสุขภาพสัตว์ ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เดือน ตุลาคม 2562
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง (ศวพ. ภาคเหนือตอนล่าง) ดำเนินการด้านการตรวจวินิจฉัยและชันสูตรโรคสัตว์ รายละเอียดดังนี้

วันที่ 19 กันยายน 2562 ศวพ. ภาคเหนือตอนล่าง ร่วมกับ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก ทำการเก็บตัวอย่างซีรัม เลือด สวอปจมูกจากแพะที่มีอาการระบบทางเดินหายใจ ดิน และน้ำ เพื่อตรวจหาเชื้อ *Burkholderia pseudomallei* พบว่า ทุกตัวอย่าง ไม่พบเชื้อ *Burkholderia pseudomallei* (ตารางที่ 1)

วันที่ 21 กันยายน ถึง 20 ตุลาคม 2562 ได้รับตัวอย่างซากแพะและน้ำนม จากโครงการเลี้ยงแพะพระราชทานฯ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จ. พิษณุโลก โดยมีซากแพะ จำนวน 3 ตัวอย่าง ผลการตรวจ พบว่า แพะส่วนใหญ่มีปัญหาในระบบทางเดินหายใจ และระบบทางเดินอาหาร และน้ำนม 1 ตัวอย่าง พบเชื้อแบคทีเรีย *S. aureus* (ตารางที่ 2)

การดำเนินการด้านสุขภาพสัตว์ ของ ศวพ. ภาคเหนือตอนล่าง รายละเอียดดังนี้

วันที่ 11 ต.ค. 2562 คณะทำงานดูแลด้านสุขภาพสัตว์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศวพ. ภาคเหนือตอนล่าง ทำการตรวจรักษาแพะ ในโครงการเลี้ยงแพะพระราชทานฯ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ หมายเลข BSF 1100 ซึ่งป่วยด้วยอาการ เต้านมอักเสบ ผลการตรวจร่างกาย พบเต้านมข้างซ้าย บวมแข็ง อุณหภูมิร่างกาย 103.9 °F ทำการฉีดยาลดการอักเสบและยาปฏิชีวนะ และเก็บตัวอย่างน้ำนมส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ (ตารางที่ 2) ผลการรักษา พบว่า เต้านมยุบลง และแพะกินได้ปกติ ทั้งนี้แนะนำให้ผสมพันธุ์แพะตัวดังกล่าว เนื่องจากเต้านมอักเสบที่เกิดจากการติดเชื้อ *S. aureus* จะมีโอกาสกลับมาเป็นซ้ำอีก

ตารางที่ 1 ผลการตรวจตัวอย่างซีรัม เลือด สวอปจมูกจากแพะที่มีอาการระบบทางเดินหายใจ ดิน และน้ำ เพื่อตรวจหาเชื้อ *B. pseudomallei* โดยเก็บตัวอย่างวันที่ 19 กันยายน 2562

เจ้าของ	ชนิดตัวอย่าง	จำนวน	ผลการตรวจ
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ	ซีรัม	145	- ให้ผล <u>ลบ</u> ต่อการตรวจหาภูมิคุ้มกันต่อโรคมะลิออยด์ จำนวน 145 ตัวอย่าง - ให้ผล <u>บวก</u> ต่อการตรวจหาภูมิคุ้มกันต่อโรค布鲁เซลลา จำนวน 35 ตัวอย่าง โดยวิธี RBT ยืนยันผล โดยวิธี ELISA และ CFT ให้ผล <u>ลบ</u> จำนวน 35 ตัวอย่าง
	เลือด	12	ไม่พบ ปรสิตในตัวอย่างเลือด
	ดิน	54	ไม่พบ เชื้อแบคทีเรีย <i>B. pseudomallei</i>
	น้ำ	5	ไม่พบ เชื้อแบคทีเรีย <i>B. pseudomallei</i>
	สวอปจมูกแพะที่มีอาการระบบทางเดินหายใจ	6	ไม่พบ เชื้อแบคทีเรีย <i>B. pseudomallei</i>

ตารางที่ 2 ตัวอย่างส่งตรวจเพื่อการวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ ตั้งแต่วันที่ 21 กันยายน ถึง 20 ตุลาคม 2562

เจ้าของ	วัน/เดือน/ปี	จังหวัด	หมายเลขสัตว์	ผลการตรวจ
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ	4 ตุลาคม 2562	พิษณุโลก	BSM 1058	ประวัติ มีอาการระบบทางเดินหายใจ ผลการผ่าซาก - ระบบทางเดินหายใจ พบ ปอดอักเสบ ปอดข้างขวา ส่วนกลางแน่น ทดสอบการลอยน้ำ พบว่า ปอดจมน้ำ - ระบบทางเดินอาหาร พบ พยาธิเส้นลวดตัวเต็มวัย ในกระเพาะแท้ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ พบ เชื้อแบคทีเรีย <i>Mycoplasma</i> spp. จากตัวอย่างปอด สรุปการวินิจฉัย แพะติดเชื้อ <i>Mycoplasma</i> spp. ที่ปอด
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ	7 ตุลาคม 2562	พิษณุโลก	SBM 1042	ประวัติ มีอาการระบบทางเดินหายใจ ผลการผ่าซาก พบ ปอดอักเสบอย่างรุนแรง ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ไม่พบ เชื้อแบคทีเรีย สรุปการวินิจฉัย แพะตายเนื่องจากเกิดภาวะปอดอักเสบอย่างรุนแรง
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ	15 ตุลาคม 2562	พิษณุโลก	BSF 1100	ประวัติ เต้านมอักเสบ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ พบ เชื้อแบคทีเรีย <i>S. aureus</i>
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ	18 ตุลาคม 2562	พิษณุโลก	BKM 4/62	ประวัติ ท้องเสีย ผลการผ่าซาก - ระบบทางเดินหายใจ พบ ปอดอักเสบ - ระบบทางเดินอาหาร พบ พยาธิตัวตีตูดตันใน ลำไส้เล็ก และ พบ พยาธิเส้นลวดตัวเต็มวัยใน กระเพาะแท้ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ พบ เชื้อแบคทีเรีย <i>E. coli</i> จากตัวอย่าง ปอด หัวใจ ตับ ม้าม และน้ำในช่องท้อง สรุปการวินิจฉัย แพะติดพยาธิตัวตีตูด และติดเชื้อแบคทีเรีย <i>E. coli</i>